

USA

INTERNATIONAL SCIENTIFIC
ONLINE CONFERENCE

ISOC

INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
ONLINE
CONFERENCES

INNOVATION IN THE MODERN EDUCATION SYSTEM

A wide-angle photograph of the U.S. Capitol building in Washington, D.C. The building is a large, white, neoclassical structure with a prominent central dome. In the foreground, there is a green lawn and a reflecting pool. To the right of the pool, there is a large equestrian statue on a pedestal. The sky is blue with some light clouds.

 25 FEBRUARY
2024 YEAR

USA, WASHINGTON

Info.interconf@mail.ru

www.interonconf.org

INNOVATION IN THE MODERN EDUCATION SYSTEM

Part 38

FEBRUARY 2024

COLLECTIONS OF SCIENTIFIC WORKS

Washington, USA
25th February 2024

INNOVATION IN THE MODERN EDUCATION SYSTEM: a collection scientific works of the International scientific conference (25th February , 2024) – Washington, USA: "CESS", 2024. Part 38 – 208 p.

Editorial board:

Martha Merrill, PhD Kent State University, USA

David Pearce, ScD Washington, D.C., USA

Emma Sabzalieva, PhD Toronto, Canada

Nikadambayeva Hilola Batirovna, Candidate of Pedagogical Sciences,
docent

Pirimov Akram Pirimovich, docent

Shodiyev Furqat Davranovich, Candidate of Technical Sciences, docent

Languages of publication: русский, english, казахша, o'zbek, limba română,
кыргыз тили, Հայերէն

The collection consists of scientific research of scientists, graduate students and students who took part in the International Scientific online conference "**INNOVATION IN THE MODERN EDUCATION SYSTEM**". Which took place in Washington on February 25, 2024.

Conference proceedings are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post - graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees. The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

© "CESS", 2024
© Authors, 2024

TABLE OF CONTENTS	
O'rmonova O'g'iloy Olimjon qizi SHAYX MUHAMMAD SODIQ MUHAMMAD YUSUFNING ASARLARIDA BOLA TARBIYASIDAGI DINIY QARASHLAR	7
М.Абдуллаева ХАМЗА И ТЕАТР	11
Narbekov N.N Parmanov N.N MODULLI O'QITISHNING MOHIYATI, O'ZIGA XOSLIKLARI VA MODULLI O'QITISH TAMOIYILLARI.	19
Nigora Axmedjanova Furkatovna Iroda Hakimova Xayrullayevna LEARNERS' COMMUNICATIVE COMPETENCE IN ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE (EFL)	25
To'xtaboyeva Sayyora Abdulboqiyevna VEGETATIV ORGANLAR	32
Muqimova Dilbarxon Xusanboyevna MATEMATIK STATISTIKANING PREDMETI VA MASALALARI.	37
Raximova Saodat Madaminovna MEVALAR VA SABZAVOTLARNI SAQLASH VA QAYTA ISHLASHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALAR	43
Ўктамова Гулшода Улуғбек қизи ЖИНОЯТЛАРНИ ТЕРГОВ ҚИЛИШ БОРАСИДА ХАЛҚАРО ТЕРГОВ АМАЛИЁТИ СОҲАСИ ЮТУҚ ВА КАМЧИЛИКЛАРИ	46
Yunusov Arman Fayzulla o'g'li „SAVDOGARLAR SHAHRI “-POYKENTNING QADIMIY TARIXI VA MUZEYI FAOLIYATI	50
Yunusov Arman Fayzulla o'g'li TOSHKENT VILOYATI ANTIK DAVR YODGORLIKLARI: QANQA VA SUYURLITEPA YODGORLIKLARINI O'RGANISH	55
Bakirova Nazokatxon Muxtorovna YOSHLARNI ILM OLISHGA QIQIZTIRISH VA MUNOSIB TA'LIM TIZIMINI YARATISH.	59
Melibayev Jamshid Ubaidullayev Makhmudjon PREPARING POTS FOR LIVE FLOWERS IN THE ANIMALISTIC GENRE IN CERAMICS	64
Yuspjonov Qudratjon KHORAZM POTTERY ART DESIGN-MADIR SCHOOL OF POTTERY, STYLE AND FORM	70
Abdullayeva Surayyo Zaripovna DUALE AUSBILDUNG IN DER BERUFSAUSBILDUNG USBEKISTANS IN DER DEUTSCHEN ERFAHRUNG	77
Xoliqova Gulbahor Sodiqovna	82

Mo'minov Doniyorbek Rajabali o'g'li O'tajonova Sadoqat Davlatali qizi G'ulamqodirov Salohiddin Pahriddin o'g'li MAKTAB O'QUVCHILARIGA TENGSIZLIK LARNI YECHISHNI O'RGATISHDA MULTIMEDIA VOSITALARIDAN FOYDALANISH	
Иргашев Жавлонбек Гафурджанович ЧОПРАХАЛАРДА ХОСИЛ БУЛАДИГАН ТИРБАНДЛИКНИ ОЛДИНИ ОЛИШ БОРАСИДА АМАЛГА ОШИРИЛАЁТГАН ИШЛАР	90
G'ofurov Abdullo HAZRATI ALISHER NAVOIYNING "MAHBUBUL QULUB" ASARINING NASHRIY MATNLARI VA ULARNING QIYOSIY TADQIQI	98
Субхонов Шерали Мухаммад угли ИСТОРИЯ РАЗВИТИЯ ИНСТИТУТА ОСОБОГО ПРОИЗВОДСТВА	106
Rasulova N.R PREVENTION OF VISUAL ACUITY IN ATHLETES DIAGNOSED WITH MYOPIA	109
Berdibekov Meyrbek ISH BERUVCHINING XODIM OLDIDAGI MODDIY JAVOBGARLIGINING O'ZIG XOS XUSUSIYATLARI	111
Ergasheva Karomat Axmuradovna BOLALAR MUSIQA VA SANAT MAKTABLARIDA O'ZBEK XALQ CHOLG'ULARIDA O'QITISHNING OZIGA XOS XUSUSIYATLARI. (MUAMMO VA YECHIMLARI)	115
Davronova Gulrux Baxtiyorovna Tashboev Qaxramon Jumaniyoz o'g'li O'RTA YIRINGLI OTITNI DAVOLASH	118
Раззаков Яхёбек Хабибуллаевич ИСЛОМДА АЁЛЛАР ҚАДРИ ВА УЛАРНИНГ ТУТГАН ЎРНИ	122
Rohmonova Dinora Vahobjonova Guljahon Tursunova Hilola Ubaydullayeva Muxarram BOLALARDA NAFAS TIZIMI A'ZOLARI ANATOMO-FIZIOLOGIK XUSUSIYATLARI. NAFAS A'ZOSI KASALLIKLARI BILAN OG'RIGAN BEMOR BOLALARNI TEKSHIRISH USULLARI	127
Xamidova Farog'at Yunusovna MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA OILA BILAN HAMKORLIKDA O'TKAZILADIGAN METODIK FAOLIYAT.	131
Rizayeva Shaxlo Saloitdinovna MAKTABGACHA TA'LIM YOSHIDAGI BOLALARNI UMUMINSONIY QADRIYATLAR ASOSIDA TARBIYALASH.	134
Nosirova Shoxista Baxromovna OILA MUHITINING BOLA TARBIYASIGA AKSIOLOGIK YONDASHUVI.	137

Esonqulova Gulsanam Abdullayevna MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTINING OTA-ONALAR BILAN HAMKORLIK TIZIMINING O'ZIGA XOSLIGI.	140
Abdullayeva Indira Ergashevna TARBIYACHINING MASHG'ULOTLARNI TASHKIL ETISHDA INTERFAOL METODLARNI QO'LLASH USULLARI.	143
Mamateminova Umida MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTALARIDA INTERFAOL USULLARDAN FOYDALANGAN HOLDA MASHG'ULOTLARNI TASHKIL ETISH.	146
Фиёсов Асқар Тиркашевич АБУ ҲАНИФАНИНГ "ВАСИЯТ" АСАРИ ВА УНИНГ СУННИЙЛИК АҚИДАСИДА ТУТГАН ЎРНИ	149
Алимова Дилдора ИНКЛЮЗИВНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ: РАВНЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ ДЛЯ ВСЕХ	158
O'roqova Malika Raxmiddinovna Rustamova Adash Eshankulovna THE ROLE OF ROBOT TEACHERS IN ENGLISH TEACHING AND LEARNING IN KINDERGARTEN	163
Sulxonberdiyeva Shodiya Shuxrat qizi TIJORAT BANKLARI RISKLARINI BOSHQARISH	170
Otamurodova Aziza Sultonmurodovna BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARI FIKRLASH QOBILIYATINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK XUSUSIYATLARI	176
Sherali Sunnatov Farxod o'g'li ZAMONAVIY TA'LIM MUASSASASINING PEDAGOGIK XODIMLARI TA'LIM SIFATINI BOSHQARISH OBYEKTI SIFATIDA	181
Norsafarova Iroda Toshmamatova Amina " LISON UT-TAYR" ASARIDAGI DINIY QARASHLAR	186
Aslonova Munisa Mirg'olibovna NEMIS XALQ MAQOLLARINING O'ZBEK TILIGA TARJIMALARI MUAMMOLARI	193
Raxmatov Mirzo Mukimovich INFORMATIKA TA'LIMIDA O'QITUVCHILARNING KASBIY MALAKASINI OSHIRISH	197
Aliyeva Nargiza Jumanaliyevna BOSHLANG'ICH SINFLARDA YANGI PED TEXNOLOHIYALAR ASOSIDA O'QITISH	201
Х.Ж.Абдугаффаров, А.А.Пиназаров ВИНТЛИ КОНВЕЙЕР ТЯНЧЛАРИ УЧУН ЁҒОЧ ПОЛИМЕР КОМПОЗИЦИОН МАТЕРИАЛЛАР АСОСИДАГИ СИРПАНИШ ПОДШИПНИКЛАРИНИ ҲИСОБЛАШ ВА ЛОЙИХАЛАШ	205

INFORMATIKA TA'LIMIDA O'QITUVCHILARNING KASBIY MALAKASINI OSHIRISH

Raxmatov Mirzo Mukimovich

Zamonaviy O'zbekistonda mutaxassislar tayyorlash sifatini oshirish tizimini isloh qilish muammosi tobora o'tkirlashib bormoqda, bu esa davlatning bozor munosabatlariga kirib kelishi natijasida yuzaga keladigan yangi ijtimoiy ehtiyojlar bilan bog'liq.

Tarixan ta'lim jamiyatni axborotlashtirishning birinchi yo'nalishlaridan biri bo'lib, u axborot texnologiyalarini joriy etish, inson faoliyatining barcha sohalarini axborotlashtirish sharoitida ishlay oladigan shaxsning yangi axborot madaniyatini shakllantirishga qaratilgan.

Ta'limning informatizatsiyasini amalga oshirishda hal qiluvchi roli o'qituvchiga, birinchi navbatda, kompyuter bilimdoniga tegishli. Hozirgi vaqtda kompyuter fanlari va boshqa mutaxassisliklar bo'yicha o'qituvchilarni kompyuter fanlaridan o'qitish va axborot texnologiyalaridan foydalanish tizimining alohida yo'nalishlari yoki tarkibiy qismlarini ishlab chiqishga qaratilgan ko'plab pedagogik tadqiqotlar mavjud. Shunga qaramasdan, ta'limni axborotlashtirish sharoitida o'quv amaliyotida IKT tatbiq etish sohasida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligining asosiy tarkibiy qismlarini o'z ichiga olgan tadqiqotlar tizimli ravishda yo'q [1,2].

Shuni ta'kidlashni xohlaymanki, bitiruvchilar maktablarda, universitetlarda ishlaydigan ko'p qirrali mutaxassislardir, shuningdek, amaliy jihatdan, kundalik kasbiy ishlarida ular katta ish bilan shug'ullanishadi va hokazo, ya'ni axborot oqimi.

Yangi ta'lim maqsadlari inson shaxsining ustuvorligiga asoslanadi, uning rivojlanishi ta'limning asosiy qiymati va eng muhim natijasiga aylanishi kerak. Ta'lim tizimining ushbu yangi yo'nalishlari uning rivojlanishining turli yo'nalishlarida namoyon bo'ladi: uzluksiz ta'lim tizimining qurilishi, o'quv-tarbiyaning alternativ shakllarining paydo bo'lishi, ta'lim mazmunini shakllantirishning yangi yo'nalishlarini ishlab chiqish, yangi ta'lim muhitini yaratish va h.k. Bunday sharoitda kompyuter fanlarining bo'lajak o'qituvchisini metodik ta'lim mazmunini takomillashtirish masalasi tobora dolzarb bo'lib bormoqda. Bundan tashqari, hali ham hal qilinmagan muammolar mavjud bo'lib, ular orasida, birinchi navbatda, axborot texnologiyalarini o'qitishda qo'llash nazariyasi va amaliyoti kompyuter asbob-uskunolari va dasturiy ta'minotni ishlab chiqish tezligidan ortda qolmoqda [3,4].

Ushbu omillar kelajakdagi kompyuter fanlari o'qituvchisining o'quv tarkibini takomillashtirish, pedagogik universitetda uning metodik ta'limning mavjud texnologiyalarini ko'rib chiqish zarurligini tasdiqlaydi. Bundan tashqari, oliy pedagogik ta'lim mazmuni va uni tashkil etishning zamonaviy yo'nalishlari shaxsning pedagogik faoliyatga tayyorligi mezonlari haqida savol tug'dirmoqda.

Nazariy jihatdan, bo'lajak o'qituvchining kasbiy tayyorgarligi asoslari mahalliy tadqiqotchilarning asarlarida qamrab olingan. A. Abdukodirova, M. H. Allamberganova, M.M Aripov, A.D. Askarov, U. S. Begimkulov, R. H. Juraev, F. I. Zakirova, M. H. Lutfillaev, N. A. Muslimov, M. Sugat, N. I. Tailakov va boshqalar.

Shuningdek, "Informatika" kafedrasining bo'lajak o'qituvchilarini o'qitish mazmunini shakllantirish masalalari, uning kasbiy va pedagogik faoliyatda AKTdan foydalanishga tayyorligi, pedagogik oliy o'quv yurtlarida informatikani o'qitishning yangilangan, metodologiyasi va usullari chet ellik olimlar M. I. Bashmakov, G. A. Mordovskogo, G. G. Vorob'eva, N. And.Gandini, A. P. Ershov, E. S. Po'lat, V. G. Razumovskiy, V. A. Dallinger, T. V. Dobudko, I. V. Robert, O. Erstad, O. by Jennifer va boshqalar.

Kompyuter fanlari mutaxassislarini kasbiy ma'lumot va texnologik kompetentlikni shakllantirishda o'qitish jarayonining samaradorligi masalasining dolzarbligini belgilovchi tizimni shakllantiruvchi omillarning barcha turlaridan kelib chiqib, asosiy omil - ta'lim jarayonini tashkiliy-uslubiy jihatdan qo'llab-quvvatlash aniqlanmoqda. Ushbu omilning tuzilishi, ichki tartib-qoidalar tizimini, davlat standartiga muvofiq o'zgaruvchan o'quv rejalarini ishlab chiqish va talabaning ta'lim traektoriyasini tanlash bilan bir qatorda quyidagilar bilan belgilanadi: ish dasturlarini yangilash; ta'lim jarayonini optimallashtirish, zamonaviy integrativ ta'lim muhitini shakllantirish [5,6]. Bugungi kunda ta'lim sohasidagi innovatsiyalar o'qituvchi va talabalarining qo'shma faoliyatini tashkil etish sohasida yangi maqsadlar, ularning mazmuni, o'quv-tarbiya va ta'lim shakllarini joriy etishdan iboratdir; kasbiy pedagogik tafakkur uslubidagi o'zgarishlar. Biz ta'lim muhitida qo'llayotgan termin: tugallangan tadqiqot va rivojlantirish natijalarini amalga oshirishga qaratilgan jarayonga innovatsiya faoliyati. Ushbu muddat O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2017-2021-yillarda davlat strategiyasi to'g'risida"gi farmoni bilan joriy etildi.

Shunday qilib, biz kompyuter fanlarini o'qitishning adaptiv modelini ishlab chiqdik, u kompyuter fanlari o'quvchilarining individual va shaxsiy xususiyatlarini o'rganish va ko'rib chiqish (so'rovlar, suhbatlar, so'rovnomalar) va kelajakdagi mutaxassislarning axborot texnologiyalari kompetentligini

shakllantirishga qaratilgan. Maqolada kasbiy axborot-texnologik kompetensiyani shakllantirish jarayonini baholashning tuzilishi va mezonlari asoslab berilgan, ta'lim sifati va ularning tuzilishiga ta'sir etuvchi omillar aniqlangan, uning muvaffaqiyatli shakllanishiga turtki bo'luvchi pedagogik shart-sharoitlar belgilab berilgan.

Shu sababli, shuni ta'kidlash mumkinki, kelajakdagi kompyuter fanlari o'qituvchilarini o'qitish mazmunini yaxshilash zarurligini ko'rsatuvchi bir qator omillar mavjud bo'lib, ular orasida

- * informatika fani o'qituvchilarining malaka oshirish darajasi bilan zamonaviy jamiyat tomonidan ta'lim tizimiga qo'yiladigan talablar o'rtasidagi tafovut;

- * ta'lim jarayonida IKT ning pedagogik imkoniyatlarini va o'qituvchilarni o'qitishda IKTdan integratsiyalashgan holda foydalanish zarurligini asoslovchi kompleks psixologik-pedagogik tadqiqotlarning yo'qligi; kompyuter fanlari o'qituvchisining kasbiy tayyorgarlik sifati va pedagogik faoliyatga tayyorligini aniqlaydigan ob'ektiv mezonlar va monitoring va baholash usullari tizimining yo'qligi.

Ko'pgina olimlarning fikriga ko'ra, innovatsion ta'lim texnologiyalari o'quvchilarning ijodiy fikrlashini, ta'lim, amaliy yoki ijodiy vazifalarni hal qilishda nostandart g'oyalarni ishlab chiqarishga qaratilgan bo'lishi kerak, bu esa o'z navbatida kelajakdagi mutaxassislarning kasbiy kompetentligining formativ omilidir. Shu bilan birga, ta'limni modernizatsiyalashning asosiy sharti informatsion o'quv modelidan rivojlanayotgan modelga o'tishdir. Bu esa o'quvchilarning nafaqat mavzuli bilimlarni, balki ularni mustaqil egallash qobiliyatini shakllantirishdan iboratdir[3].

Bundan tashqari, ta'lim muassasasining texnik jihozlari kompyuter va IT vositalari bilan doimo o'zgarib turishi sababli, kompyuter fanlari o'qituvchisi osonlikcha navigatsiya qilishi kerak bo'lgan turli xil dasturlar mavjud. Shunday qilib, universitetda o'qish davrida kompyuter fanlarining bo'lajak o'qituvchisi axborot texnologiyalari sohasida sub'ekt kompetensiyalarini shakllantirishi zarur.

Sub'ekt kompetentligini shakllantirish uchun quyidagi o'quv vazifalarini hal etish zarur: operatsion tizimlar bilan ishlash bo'yicha treninglar; kompyuter dasturiy ta'minoti bilan, axborot-kommunikatsiya kompyuter texnologiyalari bilan, shu jumladan matnga ishlov berish tizimi, raqamli jadvallar, grafiklar, ma'lumotlar bazalari, integratsiyalashgan muhitlar, Internet va boshqalar.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Toshtemirov D.E., Niyozov M.B., Yuldashev U.A., Irsaliev F.Sh. Resource support of distance course information educational environment // Journal of Critical Reviews ISSN-2394-5125 Vol 7, Issue 5, 2020, pp. 399-400
2. Yuldashev, U.A., Xudoyberdiev, M.Z., & Axmedov, T.B. (2021). O'quv jarayonining sifatini oshirishda zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish. //Academic research in educational sciences, 2(3), 1262-1268.
3. Yuldashev U.A. Use of video lesson creative technologies in the process of electronic education// Scientific-Methodical Journal-T 2021